

Godkendt referat fra møde i Det Grønne Råd

MØDEDATO 25. juni 2025
TID Kl. 15.00-16.00
STED Teknik- og Miljøforvaltningen, Njalsgade 13, Mødecentret, lokale Kongens Nytorv
MØDEDELTAGERE **Line Barfod**, teknik- og miljøborgmester (**LB**)
Ole Damsgaard, Danmarks Naturfredningsforening (**OD**)
Peter Nicolai Halvorsen, Dansk Ornitologisk Forening (**PNH**)
Annagrethe Ottovar, Friluftsrådet (**AO**)
Christian Eggert Jørgensen, Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd (**CEJ**)
Erik Hjulmand, Cyklistforbundet (**EH**)
Søren Hemmingshøj, Danmarks Idrætsforbund (**SHE**)
Anneli Lindqvist, Ungeråd KBH (**AL**)
Johan Klejs, Den Grønne Ungdomsbevægelse (**JK**)

Flemming Otto, Teknik- og Miljøforvaltningen (**FO**)
Jens Ole Juul, Teknik- og Miljøforvaltningen (**JOJ**)
Susanne Henriksen, Teknik- og Miljøforvaltningen (**SH**) – referent

Ad hoc **Magnus Graae**, Teknik- og Miljøforvaltningen (**MG**)
Henrik Gretoft, Børne- og Ungdomsforvaltningen (**HG**)

Afbud **Andreas Findling-Rottem**, Danmarks Sportsfiskerforbund (**AF**)
Rikke Skovbølling Brandt, Teknik- og Miljøforvaltningen (**RSB**)

Fraværende **Jenny Bendix Becker**, Foreningen Hovedstadens Forskønnelse (**JBB**)

4. august 2025

Sagsnr.
2025-0098315

Dokumentnr.
2025-0098315-3

Sagsbehandler
Susanne Henriksen

Parker, Kirkegårde og Renhold
Bynatur

Njalsgade 17
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

Referat

1 Velkomst v/ Line Barfod

LB bød velkommen.

2 Godkendelse af dagsorden.

Dagsordenen blev godkendt uden bemærkninger.

3 Handleplan for biodiversitet – opfølgning v/ Magnus Graae, Teknik- og Miljøforvaltningen

MG fortalte, at biodiversitetsstrategien blev vedtaget i foråret 2023. Indtil nu er der kun afsat midler til implementering på budget 2024, og arbejdet med realisering af strategien er først lige gået i gang. Den gamle handleplan udløber i år, men undervejs i processen er vi blevet klogere. En handleplan varer fire år. Både handleplanen og strategien skal tilpasse sig byens udvikling og politiske ambitioner.

MG tilføjede, at den politisk følgegruppe generelt ønsker, at der er fokus på uddannelse af personalet i marken, naturdannelse af børn og frivillige samt bevarelse af eksisterende natur og træer. Danmarks Naturfredningsforening har påtaget sig at være tovholder på naturdannelse af frivillige. Følgegruppen ønsker desuden, at handleplanen bygger på eksisterende viden og erfaringer fra igangsatte initiativer, at den er operationel med fokus på aktualitet og på meningsfulde initiativer frem for antal, symbolik med videre.

MG oplyste, at borgerrepræsentationen den 26. juni tager stilling til 2025-statusredegørelsen for handleplanen. Heraf fremgår, at 10 initiativer er fuldt finansieret, 9 initiativer er delvist finansieret og 19 initiativer er ikke finansieret. Handleplan 2026-2029 omfatter 24 initiativer og har bidrag fra tovholdere og Danmarks Naturfredningsforening. Planen er pt. i høring i forvaltningen og lokaludvalgene og forventes forelagt Teknik- og Miljøudvalget den 27. oktober 2025 og borgerrepræsentationen den 4. december 2025.

I handleplan 2026-2029 skal der være stærkere fokus på bevarelse og beskyttelse af Københavns eksisterende naturværdier, og der skal være vægt på, at byen er god for både mennesker og

andet. Emner som bl.a. varmeøer, skybrud, stormflod og mental sundhed skal også indgå i planen. Af eksempler på arbejde inden for organisering nævnte MG revision af aftaler om tværgående arealpleje vedrørende sikring af gamle træer på kommunale matrikler, og de to puljer henholdsvis til fremme af biodiversitet i kommunale bygge- og anlægsprojekter og til borgerdrevne biodiversitetsprojekter. Sidstnævnte havde været en meget stor succes med mange flere ansøgninger, end der var midler til. Måske skal der ses på disse puljers snitflade til andre puljer. Der skal også ses på indkøbskæden ved kommunale bygge- og anlægsprojekter.

MG tilføjede, at blandt Handleplan 2026-2029's øvrige initiativer er:

- flere biodiversitetskoordinatorer til udvikling af biodiversitetsindsatsen på tværs af kommunens forvaltninger, samarbejde med lokaludvalgene og understøttelse af frivillige, der arbejder med biodiversitet
- én indgang for frivilligt engagement i byens biodiversitet, hvor der oprindeligt var lagt op til tre koordinatorer
- styrkelse og justering af eksisterende og nye undervisnings- og pædagogiske tilbud om biodiversitet og natur for børn og unge
- sikre kompetenceudvikling og uddannelse af pædagoger, lærere og anden personel i biodiversitet, for området børn og unge
- opgradering af det veletablerede og velfungerende Naturværksted Strejf i Utterslev Mose, hvor der vil blive rakt ud i byen fx til almennyttige boligorganisationer
- Citizen Science indsats, som involverer borgere, børn og unge i kortlægning af byens biodiversitet som supplement til den professionelle kortlægning

Al spurgte, hvor mange initiativer der angår børn. MG svarede, at Børne- og Ungdomsforvaltningen har fokus på at støtte op om emnet gennem læreplanerne. Al spurgte, hvor de unge, ud over i folkeskolen, kan blive gjort interesseret i at lære om biodiversitet. OD svarede, at det måske bliver en mulighed ved opgradering af Naturværkstedet Strejf.

JK fandt det interessant, at der også bliver set på indkøbskæden, og spurgte om der kommer nogle konkrete forslag. MG svarede, at det først og fremmest drejer sig om at Københavns Ejendomme får et sikkert grundlag at arbejde på.

LB tilføjede, at ifølge Københavns Klimaplan er det målet at reducere CO₂-udledningen ved indkøb med 25 % inden 2035, men at der meget gerne skal gøres en endnu større indsats, så CO₂-reduktionen bliver på 50% indenfor indkøb. Meget afhænger af, hvor der købes ind, og der er meget data, der først skal arbejdes med. MG tilføjede, at indkøbskæden er meget kompleks.

PNH havde iagttaget det omfattende arbejde med opførelse af plejehjemmet Søholm, og hvor vigtigt det er at have fokus på indkøbene. Indsatsen for CO₂-reduktion skal ske netop de steder, hvor det batter.

JK spurgte, om der er sat et mål for skabelse af flere m² grønt areal. MG svarede, at det er målet, at Københavns § 3 beskyttede arealer øges fra 2 % til 3 %. Det er ikke meget, men dels er vi i en by og dels stadig tidligt i implementeringsfasen.

4 Grøn Skole i København

v/ Henrik Gretoft, Børne- og Ungdomsforvaltningen
Ønsket af Anneli Lindqvist, Ungeråd KBH

HG fortalte, at Afdelingen for Bæredygtig Udvikling understøtter de fem sigtepunkter i Handleplan for Grøn Skole, hvor det for børn og unge (op til 18 år) gælder, at de er:

- i stand til at skabe forandringer i forhold til klimaudfordringer
- i stand til at handle ressourcebevidst
- har viden om tilknytning til naturen
- har viden og kompetence til fremtidens jobs
- går i en klimabevidst skole i en grøn storby

Desværre er Handleplan for Grøn Skole vedtaget uden, at der bevilget midler til arbejder. Afdelingens læringsmiljøer er blandt andet Københavns Naturskoler, Øresundsmiljøskolen, Energi & Vand og Københavns Skolehaver. Der er udarbejdet en guide, der definerer, hvordan afdelingen kan hjælpe skolerne med de fem sigtepunkter. HG afspillede en kort video, som viste nogle børns store engagement i Grøn Skole-aktiviteterne, og HG uddybede, hvilke forskellige aktiviteter hans afdeling har udviklet i forbindelse med hvert af de fem sigtepunkter.

HG gjorde opmærksom på, at når der træffes politiske beslutninger, bør børn og unge også indtænkes, de udgør 20 % af

befolkningen. Som eksempel nævnte han Ressource- og Af-faldsplan 2023. Håndbog til biodiversitet på byens skole, som elever fra Øster Farimagsgade Skole tidligere har præsenteret på et møde i Det Grønne Råd, er et eksempel på, hvordan der arbejdes med politiske strategier på tværs af de førnævnte sigtepunkter.

Hg tilføjede, at en vigtig del af Grøn Skole er, at eleverne også kommer ud i naturen. Det sker blandt andet i samarbejde med Naturstyrelsen, hvor eleverne fx kan opleve veteranisering i Dyrehaven samt besøg i Byskoven på Selinevej i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen. Som eksempler på "den blå natur" nævnte HG miljø- og vandkvalitetsaktiviteter i Københavns Havn og inddragelse af børn og unge ved etablering af stenrev, sandbanker og fiskeyngelskasser. Den "grå natur" – naturen i byen er også vigtig og blandt andet at gøre eleverne opmærksomme på, hvordan de kan være med til at fremme biodiversiteten i byrum med asfalt, mure og tage.

HG mente, at ved behandling af store temaer om fx bynær nationalpark, grøn trepart og ressourcer til grøn handleplan er det også vigtigt at inddrage børn og unge.

OD sagde, at det uden tvivl er en meget stor arbejdsopgave, som Københavns Kommune har her. Han spurgte, om HG vidste, hvor mange skoleelever de når ud til. HG svarede, at han ikke kendte antallet, dels fordi nogle benytter sig af tilbuddene flere gange dels fordi aktiviteterne også bruges af børn fra daginstitutioner.

JK spurgte, om der er tænkt på at gøre undervisningen i Grøn Skole til et politisk krav. LB svarede med et stort ja, men vidste ikke, hvordan det kan ske.

5 Orientering v/ Line Barfod

- Tungmetaller og andre miljøfremmede stoffer i havnen og øvrige steder med bademulighed
 - opfølgning på tidligere redegørelse

LB fortalte, at der i år vil blive taget målinger af miljøfremmestoffer ved 8 badesteder i havnen. I 2024 blev vandet undersøgt ved Sdr. refshale badezone og Sluseholmen Havnebad, og LB

håbende, at resultatet snart blev fremlagt af forvaltningen. Rådets medlemmer vil også få resultatet at se¹.

LB tilføjede, at Københavns Kommune har fået tilskud fra EU's forsknings- og Innovationsprogram Horizon 2020 til at deltage i udviklingen af et databaseret værktøj til overvågning og modellering af vand- og badevandskvalitet. JOJ tilføjede, at København deltager i projektet i samarbejde med Zürich og Barcelona, men reelt deltager i alt 22 aktører fra store dele af Europa. Projektet har til formål at skabe og teste innovative løsninger, der kan omsættes til praktisk handling. Ved at deltage bliver forvaltningen klædt bedre på til at håndtere problemstillinger vedrørende vandkvalitet. I projektet vil indgå målinger af vandet i Uterslev Mose og Københavns havn.

OD spurgte, om det er muligt at få indsigt i, hvordan prøvetagningen vil ske. Han opfordrede til, at der bliver taget kontakt til Gentofte Kommune, som har gjort sig nogle erfaringer med målinger af miljøfremmede stoffer, hvor behandlingen af vandprøverne efterfølgende viste sig at være forkert. OD lovede at sende en uddybning af sin viden angående dette punkt.² JOJ tilføjede, at det er Danmarks Tekniske Universitet, der leder projektet.

6 Forslag til dagsorden for kommende møder

LB fortalte, at forvaltningen på næste møde gerne vil give en opdatering på strategien for bynatur, mens det forventes at være for tidligt at give en status på projektet for Nordhavnsparke.

Rådets medlemmer har ønsket at få behandlet emnerne:

- Grønt kommunalplantillæg (foreslået af Danmarks Naturfredningsforening)
- Naturnationalpark Kalvebod Fælled (foreslået af Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening)

LB gjorde opmærksom på, at næste møde er flyttet til den 30. september. Da rådet her og nu ikke havde yderligere ønsker til dagsordenpunkter, understregede LB, at medlemmerne altid er velkomne til at sende ønsker til rådets sekretær.

¹ Notat: Orientering om resultat af målinger for miljøfremmede stoffer i badevandet i 2024, er efterfølgende sendt til rådets medlemmer.

² Forvaltningen har den 26. juni modtaget mail fra OD om emnet.

7 Eventuelt

Under dette punkt blev intet debatteret.

LB takkede for et godt møde.

Arbejdsliste:

Strategi for bynatur – opfølgning

Grønt kommuneplantillæg (foreslået af Danmarks Naturfredningsforening)

Naturnationalpark Kalvebod Fælled (foreslået af Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening)

Forskellige udviklingsplaner for Københavns parker
Præsenteres løbende efterhånden som de foreligger

Projekt Nordhavnsparke